

К 7/М 45

120000869060

Община Русе
Министерство
на културата

**50.
МЕЖДУНАРОДЕН
ФЕСТИВАЛ
13 - 28.03.2010
РУСЕ
БЪЛГАРИЯ**

Член на
Европейската
асоциация
на фестивалите

Member of
the European
Festivals
Association

МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ

**50.
INTERNATIONAL
FESTIVAL
13 - 28.03.2010
RUSE
BULGARIA**

Ruse Municipality
Ministry of Culture

ОБЩИНА РУСЕ
МИНИСТЕРСТВО НА КУЛТУРАТА

**50. МЕЖДУНАРОДЕН ФЕСТИВАЛ
МАРТЕНСКИ МУЗИКАЛНИ ДНИ**

Член на Европейската асоциация на фестивалите

Русе, 13 – 28 март 2010

ОТКРИВАНЕ

РУСЕНСКА ФИЛХАРМОНИЯ

Диригент
ГЕОРГИ ДИМИТРОВ

Солист
ЕВГЕНИ БОЖАНОВ пиано

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000869060

13.03 събота, 19 ч.

Зала *Доходно здание*

448043

УОББ
A Member of NBG Group

ROUSSE WINERY

ТОРЛОЖИЛИЩЕ

РУСЕ

ПРОГРАМА

.I.

ПАНЧО ВЛАДИГЕРОВ

(1899-1978)

Класично и романтично, оп. 24

1931 (1940)

Ригодон

Сарабанда

Менует

Северна песен

Страница от албума

Малък марш

СЕРГЕЙ РАХМАНИНОВ

(1873-1943)

Концерт за пиано и оркестър № 2
до минор, оп. 18

1901

Moderato

Adagio sostenuto

Allegro scherzando

.II.

РОБЕРТ ШУМАН

(1810–1856)

Симфония № 3 *Рейнска*
ми бемол мажор, оп. 97

1850

Lebhaft

Scherzo. Sehr mässig

Nicht schnell

Feierlich

Finale. Lebhaft

През 20-те години Панчо Владигеров пише театрална музика за постановките на Макс Райнхард в *Дойчес театър*, в която използва различни универсални жанрове, стилизирайки и трансформирайки през собствената си индивидуалност метроритмичните и интонационни стереотипи. В характерния за него единен подход към композиционния метод, който често води до жанрови транскрипции, той използва *Ригодон* от *Много шум за нищо* на Шекспир (1928) и *Сарабанга* и *Менует* от *Пантомима* (1927) в клавирния си цикъл *Класично и романтично*, написан през 1931. Той включва шест пиеси и е издаден от фирмата *Универсал Едицон*. През 1940 авторът прави транскрипция на клавирния цикъл в *Сюита* за камерен оркестър, прибавяйки към него още една част – *Куранта*. Съчетавайки класически жанрове от 17. и 18. век (*Менует*, *Ригодон*, *Сарабанга*, *Куранта*) и романтични миниатюри (*Северна песен*, *Страници от албум* и *Малък марш*), Владигеров демонстрира майсторството си за работа с модел, вариантност, стилизация. Запазвайки сравнително традиционната жанрова схема и съчетавайки неокласицистични, романтични и фолклорни елементи, той създава уникален и типично владигеровски модел на визията си за заобикалящите го тенденции в европейската музика.

В настоящата програма цикълът се изпълнява в оригиналната клавирна версия, без създадената по-късно *Куранта*.

Сергей Рахманинов принадлежи към този тип художници, които не разрушават старите традиционни форми и не провъзгласяват съвършено нови принципи на художествено откривателство. Дълбоко усвоил многообразието на руските класически традиции, той им остава верен през целия си жизнен и творчески път, преминал на границата между 19. и 20. век. Оригиналността на композиционния му почерк се определя не толкова от новаторството в отделните елементи на музикалния език, а от специфичния маниер на тяхното използване. Впечатляващ е и неговият клавирен стил и изпълнителски маниер. В знаменитата тройка Рахманинов – Скрябин – Метнер той се откроява като явление, непознато по мащабите на мислене и начините на звукоизвличане. Рахманинов, с безграничната гама на интонационните си отсенки, музицира като гениален поет на човешкото чувство за тон... В словесната си реч Рахманиновото интонационно дарование може да се сравни само с гения на най-великите майстори на ораторското изкуство, особено в сферата на възвишения патос – от трагичната скръб до величавото тържествено ликуване, от забавната шега до изострената лукава ирония (Б. Асафиев).

Премиерата на **Втория концерт за пиано** на 27 октомври 1901, състояла се в Москва, в изпълнение на Рахманинов, под диригентството на А. Зилоти, се превръща в събитие, което бележи нов етап в руската клавирна музика. Създаден след сравнително дълъг период на творческо мълчание, Вторият концерт фокусира най-ярките черти на Рахманиновия стил – епична широта, изтънена лирика, блестящ пианизъм, оригиналност на музикалната форма, монументално симфонично изграждане. На прага на новия век, тази творба е доказателство за вече изкристализиралата образно-стилова зрялост на Рахманиновата музика. Изключителната мащабност и уникалност на образно-граматургичната концепция е постигната чрез неповторимото съчетание на епос, пейзажна звукопис, лирика и граматизъм, както и чрез широкото обогатяване на изразните средства – мелодизмът, хармонията, оркестрацията, клавирната фактура, синтезът солист – оркестър...

Вторият клавирен концерт е своеобразна отправна точка за много от по-късните творби на композитора.

Много рано и завинаги обикнах Втория концерт... Възхищавам се от удивителната красота на темите му, от забележителното му обаяние... (Сергей Прокофиев).

Преместването на **Роберт Шуман** в Дюселдорф две десетилетия след първата му възнуваща среща със стария Рейн, възлят по-късно в редица песни, е достатъчен повод за автора да създаде замислената голяма творба за любимата река и впечатленията от пътуването по нея. Така през 1850 година се появява **Трета симфония Рейнска**. Необнародваната от композитора програма можем с основание да разшифроваме като *серија картини от народния живот по бреговете на Рейн*, показани в обобщен емоционално-възвишен план. Показателно е отсъствието на толкова характерните за Шуман лирико-психологични сфери, заменени от действена енергия и величествен патос. Жизненост, енергия и съзидателност са определящите емоции в първата част, постигнати чрез редуване на героичен, асоцииращ с Бетовеновата Трета симфония мотив, с уютно елегантната в духа на Менделсоновите *Песни без думи* втора тема и развити в напрегната мащабна разработка. Изключително оригинални и контрастни по характер са двете програмни части. *Скерцото*, с първоначално заглавие *Утро край Рейн*, е построено върху простодушно-шеговита селска тема, напомняща популярната му клавирна пиеса *Веселият селянин*. Третата част е майсторски написано симфонично ноктюрно, нощна песен без думи, навеяна от романтиката на старинните рейнски легенди, което води към най-експресивната четвърта част. Първоначалната автор-

ска ремарка – *В характер на съпровод на тържествена церемония, е свързана с посвещаването на архиепископа Хейсел в кардинал на 12 ноември 1850 в Кьолнската катедрала. Възхищението от величествената готическа архитектура е впечатляващо пресъздадено чрез хроматични акордови секвенции и мелодично противопоставяне в стила на вариациите от 16. век. Едничката страница на великия музикант, вдъхновена от величавата красота на катедралата – пише за тази част Чайковски – ще бъде за идващите поколения също такъв непогръкващ паметник на човешкия дух, както и самата катедрала.*

В лаконичния празнично-оживен *Финал* прозвучават изменен вариант на темата от четвъртата част и главният призивен мотив от първата и така, както във Втората симфония, народният празник синтезира и обобщава основните идейно-смислови мотиви на творбата.

Симфонията е изпълнена за първи път на 6 февруари 1851 в Дюселдорф под диригентството на автора.

Георги Димитров започва да учи цигулка при Б. Розенберг. През 1971 завършва БДК – София (понастоящем НМА П. Владигеров), със специалност *оркестрово дирижиране* при проф. Влади Симеонов и *цигулка* при проф. М. Балкански. Специализира при Евгени Мравински и Арвид Янсонс в Санкт Петербург.

От 1972 до 1981 е диригент на Пловдивска филхармония, а от 1981 до 1985 – главен диригент на Русенска опера. До 1990 е директор на Русенска опера и диригент в Софийска опера. В периода 1990-1995 дирижира Симфоничния оркестър на Република Сан Марино, а през 2004 е награден с най-високото отличие на Републиката – Кавалер на ордена *Санта Агата*.

Дирижирал е всички български оркестри и е канен като гост-диригент в Русия, Румъния, Унгария, Германия, Италия, Полша, Чехия, Куба, Мексико, Испания, Швейцария и др.

Репертоарът му включва многобройни симфонични произведения и оперни заглавия, както и премиерни изпълнения на творби от К. Илиев, С. Пиронков, Л. Николов, К. Кюркчийски и др.

От сезон 1995-1996 Георги Димитров е Музикален директор и Главен диригент на Пловдивска филхармония, впоследствие на ОФД – Пловдив, като реализира множество проекти, турнета в страната и чужбина, както и откриването на *Европейския месец на културата*, предавано директно по Евровизия.

В периода 2000-2005 е Главен директор на ОФД – Русе, а от 2005 до 2009 – на Оперно-филхармонично дружество – Пловдив.

Евгени Божанов е роден през 1984 в Русе. Започва музикалното си обучение на 6 години. Учи в НУИ Проф. Веселин Стоянов до 2001 година в класа на Евгени Желязков. На 12 години дебютира като солист с Русенска филхармония. От 2001 учи при проф. Борис Блох във Висшето училище по музика и танц Фолкванг в Есен, Германия, а от 2005 – при проф. Георг Фридрих Шенк във Висшето училище Роберт Шуман в Дюселдорф. Взява частни уроци и при Дмитри Башкиров.

Носител е на първи награди от международните конкурси *Алесандро Казагранде* – Терни, Италия, *Jeunesses Musicales* – Румъния (1998), *Шопен* – Кьолн, Германия (2004), *Карл Бехщайн* – Рур, Германия (2006), *Фолкванг* наградата на град Есен, Германия (2002), както и на Втора награда (при неприсъдена първа) от *Святослав Рихтер* в Москва. Носител е на награди и от националните конкурси *Светослав Обретенов* и *Димитър Ненов* в България (1996, 1997).

Като финалист на 13. Международен конкурс по пиано *Ван Клайбърн* през 2009, той е пианистът, за когото се говори най-много заради магнетичните му изпълнения. А. Уотс го определя като "прекрасен пианист с огромни технически умения и дълбока музикална експресивност". В-к *Dallas Morning News* пише: "Музиката, която той прави, притежава пълен контрол и истинско хипнотично личностно излъчване, ... той може да извлече в единица мярка за музика повече нюанси от един тон, отколкото някои пианисти успяват за цял живот и всичко изглежда толкова органично". А *Star Telegram* допълва: "изпълнения с изключително богата, поетична интензивност и благородно чувство, ...от началото до края той беше изумителен". Изпълнението на клавирния квинтет от Цезар Франк заедно с квинтет *Такач* носи на Божанов и Наградата за камерна музика.

През 2009 записва за *Deutsche Grammophon Korea* компактдиск с цигуларя Суюен Ким с музика от Моцарт, а през 2010 му предстои запис на компактдиск със сопраното Суми Йо за същата фирма.

Участието на Евгени Божанов като солист на ОФД – Русе в откриването на 50. Международен фестивал *Мартенски музикални дни* е свързано и с 50-годишния юбилей на НУИ Проф. Веселин Стоянов – Русе.

Симфоничният оркестър при ОФД – Русе е създаден през 1948 от именития български диригент и композитор Константин Илиев. Особено значение в биографията му имат реализациите на такива крупни художествени проекти като първата в България оригинална версия на *Матеус пасион* от Бах, ораторията *Раят и Пери* от Шуман, кантатите *Иван Грозни* и *Александър*

Невски от Прокофиев, Симфония № 13 от Д. Шостакович, *Годишните времена* от Хайдн, *Песен за земята* от Г. Малер, българските премиери на творби от Р. Щраус, Хиндемит, Месиен, Стравински, Г. Канчели, Р. Шchedрин, Лютославски, Бърнстейн, както и световните премиери на произведения от българските композитори П. Владигеров, Л. Пипков, К. Илиев, В. Казанджиев, К. Кюркчийски, Е. Табаков и др. Изключително събитие в историята на състава е съвместната му работа с Дмитрий Шостакович и авторската премиера на неговия Втори клавирен концерт през 1958.

Значителен принос за развитието и израстването на оркестъра имат такива именити български диригенти като К. Илиев, Е. Караманов, Д. Петков, С. Попов, И. Темков, А. Владигеров, А. Найденов, Е. Табаков, Р. Байраков, А. Измирлиев, Ц. Делибозов, Г. Димитров, както и редица имена на диригенти и солисти от класата на К. Мазур, К. Цеки, Е. Светланов, В. Гергиев, С. Рихтер, Р. Керер, И. Ойстрах, Л. Козан, С. Акарго, Р. Ричи, В. Сливачков, Ф. Петраки, Р. Коен и др.

Оркестърът е инициатор на редица значими за българската музикална култура събития, като Международния фестивал *Мартенски музикални дни* и първият в България филхармоничен фестивал *Зимни музикални вечери*. Участник е в международните фестивали *Мартенски музикални дни*, *Софийски музикални седмици*, *Варненско лято*, както и на такива големи международни форуми като *Берлинския музикален фестивал* и *Сиенски музикални седмици*, където сътрудничи с Ф. Ферара, К. М. Джулини, Г. Рождественски, К. Ричарели, Б. Белкин, Ю. Башмет и др.

Осъществява редица успешни турнета в Германия, Полша, Австрия, Швейцария, Италия, Румъния, Испания и Франция. Притежава записи в БНР, БНТ и Берлинското радио. Реализира серия от компактдискове за *Форлан* – Франция и *Виена Модерн мастерс* – Австрия.

След учредяването на ОФД – Русе през 1999 съставът изпълнява успешно новите си задачи като оперно-симфоничен оркестър и поддържа богат оперен репертоар с творби от Верди, Пучини, Бизе, Белини, Доницети. Участва в оперните фестивали на о. Родос – Гърция, о. Палма де Майорка – Испания и Солотурн – Швейцария, осъществява серия от гастролни в Германия, Белгия, Испания и Португалия, Франция и Швейцария.

От 2005 директор на ОФД – Русе е диригентът Найден Тодоров.

Съставът на ОФД – Русе е трикратно удостоен с наградата *Кристална лира* на СМТДБ – през 2003 за участието на Симфоничния оркестър в МФ *ММД*, през 2004 за балетния спектакъл *Спящата красавица* и през 2006 – за представянето на хора във фестивала *Софийски музикални седмици*.

През 2006 ОФД – Русе получава признанието и на публиката с наградата *Музикант на годината* за творческа дейност.

За принос към развитието на българската култура Русенското оперно-филхармонично дружество получава през 2009 и наградата *Златна книга* на *Европейския форум на експертите*, като обществено признание за високия престиж и почетен статут на институцията.

Програмата подготви
Мария Дуканова

